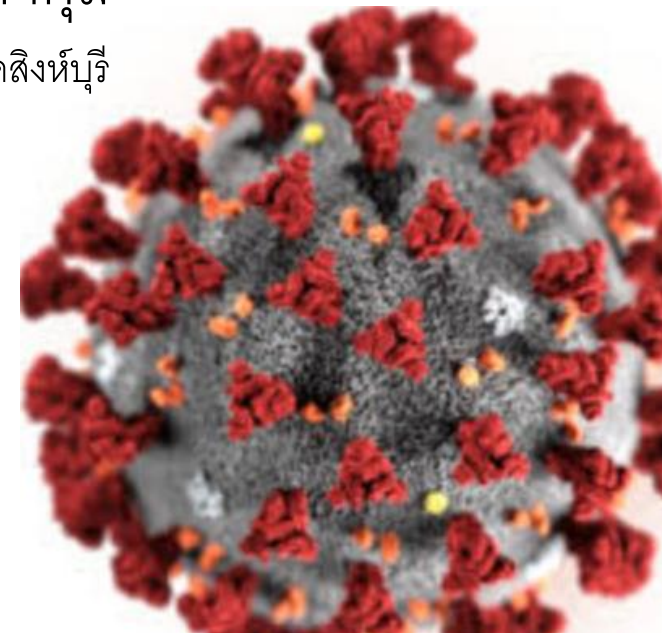
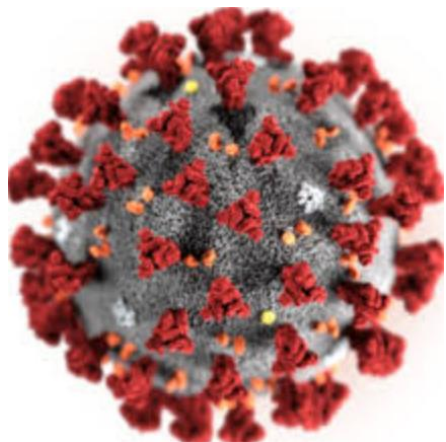
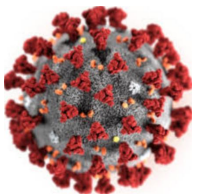

งานทันตกรรมในช่วง COVID-19

ทพญ. วังจันทร์ กิตติภาดากุล

กลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรี

COVID-19 Exit Strategy of Medical Care

Service types	Pandemic Phase	Post Peak Phase	Post Pandemic Phase
DENTAL TREATMENT	-เลื่อนนัด -เฉพาะ Emergency ที่มีผลต่อ survival หลีกเลี่ยงเร่งด่วน - Tele Consultation	- Schedule > walk-in - ขยายบริการครอบคลุม <i>urgent</i> รวมถึง <i>elective case</i> ต่อเนื่อง - Tele Consultation	- Schedule > walk-in – Que online - Tele Consultation
	- Screening - 2P safety (PPE+IC)	- Screening - Prioritization - 2P Safety (PPE+IC,UVC, new equipment – extraoral suction , infrastructure – negative pressure room) - Zoning, Timing	- Screening - Prioritization, Zoning, Timing - 2P Safety (PPE+IC,UVC, new equipment – extraoral suction, infrastructure – Adaptive barometric theatre) - Advanced technology (Intraoral scan-CAD-CAM) - E-dental record - One-stop service
	Health Literacy	- Health Literacy	- Health Literacy

New Design of Dental Clinic/Department

STRUCTURE

		YELLOW ZONE Triage and Waiting area	ORANGE ZONE Dental Clinic	RED ZONE Isolation Clinic
Ventilation system	Ventilation rate	2-6 ACH	6-10 ACH	10-12 ACH
	Airflow direction	Clean -> Dirty (waiting -> Toilet)	Dentist -> Operation area (Patient) -> exit	
	Air distribution	Recirculate air through HEPA filter	Recirculate air through HEPA filter	Air exhausted to outdoor
	Equipment	Air Purifier	+ High power suction Extraoral suction	+ UV Germicidal Irradiation
	PPE	Surgical mask, Faceshield	Surgical mask (+mask fitter), Faceshield, waterproof gown	N95, goggle, Faceshield, waterproof gown
รพศ, รพ.เฉพาะทาง รพท., อื่นๆ*	+	+	+	+
รพช	+	+	+	
รพสต	+	+	+/-	

Many ideas for “ Staff protection ”

Extraoral suction

UV Germicidal Irradiation

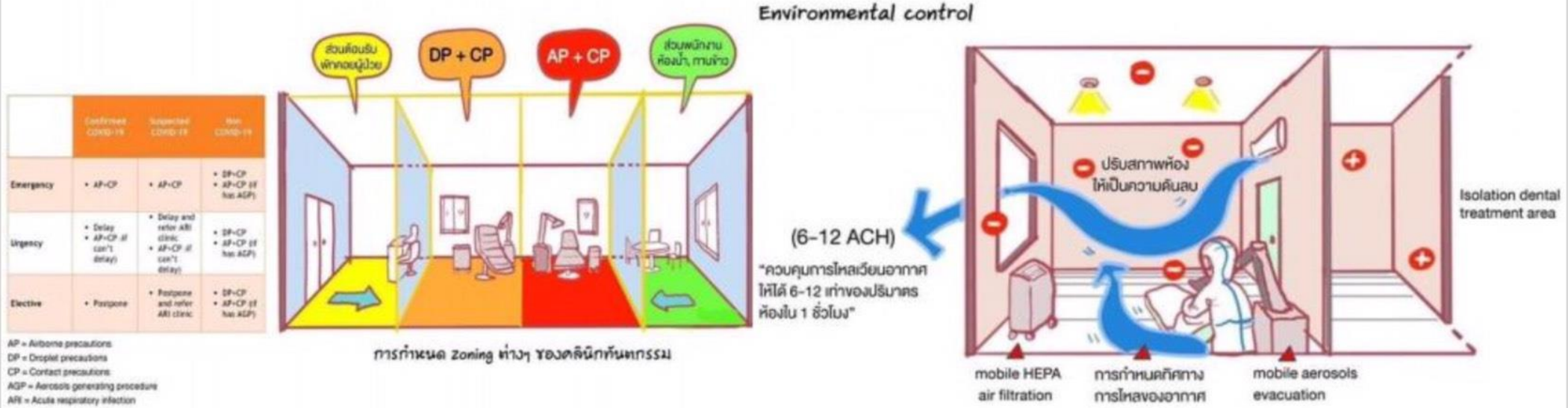
Equipment and Device used in COVID-19 situation

Mask Fitter

New Design of Dental Clinic/Department

STRUCTURE

Wuhan Experience**

GREEN ZONE Resting Area for staff	YELLOW ZONE Triage and Waiting area	ORANGE ZONE Dental Clinic	RED ZONE Isolation Clinic
--------------------------------------	--	------------------------------	------------------------------

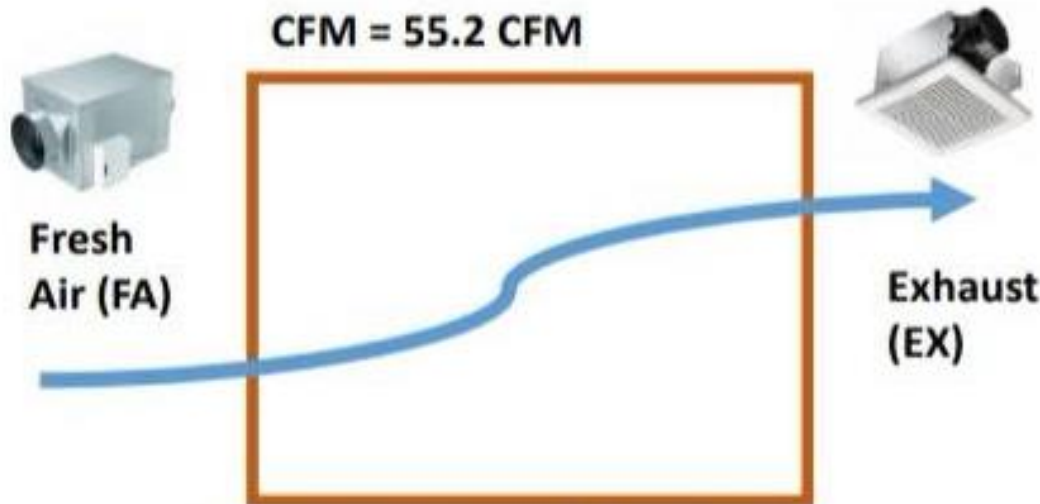
ACAT Covid-19: ระบบระบายอากาศสำหรับคลินิกทันตกรรมในสถานการณ์การระบาดของ Covid-19

1.0 ACH = “การถ่ายเท” หรือ “หมุนเวียน” อากาศ เป็นจำนวน 1 เท่า ของปริมาตรห้อง ใน 1 ชั่วโมง

ตัวอย่าง เช่น ห้องทำฟัน ขนาด **3 x 4 เมตร สูง 2.6 เมตร**, ปริมาตรห้อง = **3 x 4 x 2.6 = 31.2** ลบ.เมตร

ดังนั้น **1 ACH** ของห้องนี้ = **31.2** ลบ.ม./ชั่วโมง = **31.2 CMH = 31.2x0.59 = 18.4 CFM**
(CMH = Cubic Meter Per Hour, CFM = Cubic Foot Per Minute)

ถ่ายเท 3 ACH = 3x18.4
CFM = 55.2 CFM

พัดลมระบายอากาศจะทำให้เกิดการถ่ายเทอากาศ (ซึ่งก็คือการระบายอากาศ-ทำให้เกิดการ **Dilution** เชื้อโรคและมลพิษอื่นๆ)

หมุนเวียน 20 ACH =
20x18.4 CFM = 368 CFM

เครื่องแอร์จะทำให้เกิดการหมุนเวียนอากาศขึ้น ส่วน เครื่องฟอกอากาศจะทำให้เกิดการหมุนเวียนอากาศและกรองอากาศ การกรองอากาศผ่าน **HEPA filter** ทำให้เกิดการ **Dilution** เชื้อโรคได้เช่นเดียวกันกับการใช้ **Fresh Air** (เกือบๆ)

Dental Clinic Singburi

Solutions	Past	New Normal Now	New Normal Future
การคัดกรอง	<ul style="list-style-type: none"> ซักประวัติ / โรคประจำตัว / วัคซีนโควิด 	<ul style="list-style-type: none"> ซักประวัติ / โรคประจำตัว / วัคซีนโควิด <u>ซักประวัติและคัดกรองความเสี่ยง COVID-19</u> 	<ul style="list-style-type: none"> ซักประวัติ / โรคประจำตัว / วัคซีนโควิด <u>ซักประวัติและคัดกรองความเสี่ยง COVID-19</u>
จุดนั่งรอ	<ul style="list-style-type: none"> ที่นั่งรอสำหรับคนไข้ที่มีระบบทางเดินหายใจ Poster ให้คำแนะนำผู้ป่วยเมื่อไอหรือจาม 	<ul style="list-style-type: none"> จัดที่นั่ง โดยเว้นระยะห่างเก้าอี้ ใส่หน้ากากอนามัย / หน้ากากผ้า 	<ul style="list-style-type: none"> จัดที่นั่ง โดยเว้นระยะห่างเก้าอี้ ใส่หน้ากากอนามัย/หน้ากากผ้า <u>Queue online</u>
การเตรียมคนไข้	-	<ul style="list-style-type: none"> <u>ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล</u> <u>บ้วนปากด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ</u> 	<ul style="list-style-type: none"> <u>ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล</u> <u>บ้วนปากด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ</u>
การรักษาคนไข้	<ul style="list-style-type: none"> ทำทุกหัตถการ 	<ul style="list-style-type: none"> ให้บริการทันตกรรมโดยพิจารณาตามความเร่งด่วน และเป็นหัตถการที่ไม่ฟุ้งกระจาย 	<ul style="list-style-type: none"> <u>ทำทุกหัตถการ</u>
ระบบระบายอากาศ	<ul style="list-style-type: none"> พัดลมดูดอากาศ 	<ul style="list-style-type: none"> พัดลมดูดอากาศ 	<ul style="list-style-type: none"> <u>ปรับปรุงระบบถ่ายเทอากาศ 6-12 ACH หรือ</u> <u>2 ACH พร้อมมีระบบฟอกอากาศในห้องด้วย HEPA filter 10 เท่า</u>
การทำความสะอาดพื้นผิว	<ul style="list-style-type: none"> ทำความสะอาดทุกวัน 	<ul style="list-style-type: none"> <u>ทำความสะอาดทุก 1 ชั่วโมง</u> 	<ul style="list-style-type: none"> <u>ทำความสะอาดทุก 1 ชั่วโมง</u>
ชุดสำหรับบุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> กาวน / หน้ากากอนามัย / face shield 	<ul style="list-style-type: none"> กาวน / หน้ากากอนามัย / face shield <u>เสื้อคลุมพลาสติก</u> 	<ul style="list-style-type: none"> <u>กาวนกันน้ำ</u> / หน้ากากอนามัย / face shield <u>PPE</u>

สำนักงานเลขาธิการทันตแพทยสภา

ชั้น 6 อาคารสถาบันทันตกรรม ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
6th Floor Institute of Dentistry, Tiwanont Road, Nonthaburi 11000, Thailand.
Tel. 0-2951-0420-1 Fax : 0-2951-0422 E-mail : dent11@dentalcouncil.or.th

ที่ ทพ ๐๑๐๑/ว๒๗๕

๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง เกณฑ์การพิจารณาเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเฉพาะกิจ COVID - ๑๙ สำหรับทันตแพทย์

เรียน คณะบดีคณะทันตแพทยศาสตร์/นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด/ผู้อำนวยการโรงพยาบาล/ผู้บริหารคลินิก
ทันตกรรม และผู้เกี่ยวข้อง

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease ๒๐๑๙ : COVID-๑๙) ยังคงมีจำนวนผู้ป่วยติดเชื้อสะสมภายในประเทศที่มีแนวโน้มสูงขึ้นมากและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา กอปรกับการเคลื่อนย้ายของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๔) ซึ่ง ณ สถานการณ์ปัจจุบันที่มีภาวะระบาดกระจายเป็นวงกว้าง ออกไปทุกพื้นที่ของประเทศไทยนั้น เพื่อเป็นการกำหนดแนวทางการจำแนกสภาวะอาการทางทันตกรรมให้เป็นแนวทาง เดียวกัน ทันตแพทยสภาจึงออกเกณฑ์การพิจารณาเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเฉพาะกิจ COVID-๑๙ สำหรับทันตแพทย์ ซึ่งมีหลักการเรียงตามความจำเป็นเร่งด่วน ดังนี้

๑.งานทันตกรรมฉุกเฉิน

- ๑.๑ มีภาวะเลือดออกมากในช่องปากและควบคุมไม่ได้
- ๑.๒ มีการติดเชื้อในช่องปากหรือใบหน้าที่มีอาการบวมจนขัดขวางทางเดินหายใจ
- ๑.๓ มีการได้รับบาดเจ็บบริเวณช่องปาก ใบหน้าและกระดูกขากรรไกรที่อาจทำให้เกิดการขัดขวาง

ทางเดินหายใจ

๒.งานทันตกรรมเร่งด่วน

- ๒.๑ การเตรียมช่องปากก่อนการรักษาอื่น เช่น การฉายรังสี การให้เคมีบำบัด การผ่าตัดหัวใจ เป็นต้น
- ๒.๒ มีอาการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ เช่น ปวดฟัน เสียวฟัน ฟันคุดอักเสบ เหงือกบวมเป็นหนอง มีอาการปวดแผลหลังถอนฟัน ฟันผุที่มีอาการ ฟันแตก ฟันหักหลุดเนื่องจากอุบัติเหตุ ครอบฟันหลุด ฟันเทียมมีปัญหา เครื่องมือจัดฟันทำให้เกิดแผลในช่องปาก หรือการรักษาอื่นใด ตามความจำเป็น

๓. งานทันตกรรมที่ไม่เร่งด่วน (ทันตกรรมรอได้)

- ๓.๑ การทำความสะอาดช่องปาก เช่น ซูดหินน้ำลาย ขัดฟัน
- ๓.๒ การอุดฟันในกรณีฟันผุนขนาดเล็ก ไม่มีอาการ
- ๓.๓ งานทันตกรรมเพื่อความสวยงาม เช่น ฟอกสีฟัน เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อความเหมาะสมตามในสถานการณ์ในช่วงเวลานี้ ขอความร่วมมือทันตแพทย์ยังคงให้การรักษา ในงานทันตกรรมฉุกเฉิน และงานทันตกรรมเร่งด่วน ภายใต้กระบวนการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาด และมาตรการ Social distancing โดยปรับใช้ให้เหมาะสมตามบริบทและศักยภาพตามนโยบายของแต่ละสถานพยาบาล ต่อไป

งานทันตกรรมฉุกเฉิน และเร่งด่วน

๑.งานทันตกรรมฉุกเฉิน

- ๑.๑ มีภาวะเลือดออกมากในช่องปากและควบคุมไม่ได้
- ๑.๒ มีการติดเชื้อในช่องปากหรือใบหน้าที่มีอาการบวมจนขัดขวางทางเดินหายใจ
- ๑.๓ มีการได้รับบาดเจ็บบริเวณช่องปาก ใบหน้าและกระดูกขากรรไกรที่อาจทำให้เกิดการขัดขวาง

ทางเดินหายใจ

๒.งานทันตกรรมเร่งด่วน

- ๒.๑ การเตรียมช่องปากก่อนการรักษาอื่น เช่น การฉายรังสี การให้เคมีบำบัด การผ่าตัดหัวใจ เป็นต้น
- ๒.๒ มีอาการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ เช่น ปวดฟัน เสียวฟัน ฟันคุดอักเสบ เหงือกบวมเป็นหนอง มีอาการปวดแผลหลังถอนฟัน ฟันผุที่มีอาการ ฟันแตก ฟันหักหลุดเนื่องจากอุบัติเหตุ ครอบฟันหลุด ฟันเทียมมีปัญหา เครื่องมือจัดฟันทำให้เกิดแผลในช่องปาก หรือการรักษาอื่นใด ตามความจำเป็น

การให้บริการในช่วง COVID-19 ณ วันที่ 21 พ.ค. 63

โรงพยาบาล	งานฉุกเฉิน	ชุดหีนปุ่น	ถอนฟัน	ฟันปลอม	ครอบฟัน	รักษาราก	ผ่าฟันคุด	งานอื่นๆ นอกเหนือจากข้างต้น
สิงห์บุรี	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำปกติ	ทำปกติ	ทำเคสที่ต่อเนื่อง	ทำปกติ	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	
อินทร์บุรี	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำปกติ	ทำปกติ	ไม่ทำเลย	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	
บางระจัน	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำปกติ	ทำปกติ	ไม่ทำเลย	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	
ค่ายบางระจัน	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำปกติ	ทำปกติ	ไม่ทำเลย	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ส่งเสริมป้องกัน ANC, WBC ให้บริการปกติ คัดกรองในคลินิก DM หยุดบริการ
พรหมบุรี	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำปกติ	ทำปกติ	ทำเคสที่ต่อเนื่อง	ทำปกติ	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	
ท่าช้าง	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	ทำปกติ	ทำปกติ	ทำเคสที่ต่อเนื่อง	ทำปกติ	ทำเคส emer หรือ urgency เท่านั้น	เริ่มทำงานปกติ แต่มีการชักประวัติมากขึ้น และจะมีการตรวจเพื่อทำนายก่อน

การรักษาทางทันตกรรมในโรงพยาบาลในช่วง COVID

โรงพยาบาล	งานฉุกฉิน หรือ งานเร่งด่วน	 ภาวะเลือดออกที่ ควบคุมไม่ได้	 อุบัติเหตุกระแทกบริเวณ ใบหน้า / ฟันหัก / แตก	 อักเสบติดเชื้อ / ปวดบวม / ปวดฟัน	
	งานอื่น ๆ	 ตรวจฟัน	 อุดฟันชั่วคราว / ไม่ฝังกระจาย	 ถอนฟัน	 ฟันปลอม
โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล	 ตรวจฟัน			เคลือบฟลูออไรด์ / แจกแปรงแก่เด็กอายุ 9 เดือน, 18 เดือน และ 2 ปี ที่มารับวัคซีน 	

การปฏิบัติตนเมื่อต้องการเข้ารับการรักษา ทางทันตกรรมในสถานการณ COVID-19

สุขภาพแข็งแรง

ไม่มีอาการไอ
ไม่มีไข้
ไม่มีน้ำมูก
ไม่มีอาการเจ็บคอ
ไม่มีอาการหายใจลำบาก
ไม่มีอาการจุกได้รับกลิ่นลดลง
ไม่มีอาการลิ้นรับรสได้น้อยลง

ติดต่อเพื่อทำการนัดหมายล่วงหน้า

สอบถามอาการ
ซักประวัติ/คัดกรอง
กรณามาตรงตามเวลานัด

วัดอุณหภูมิ

< 37.5 องศาเซลเซียส

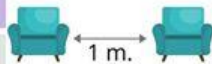
สวมหน้ากากอนามัย

ตลอดเวลาที่ยกเว้นขณะรับการรักษา

รวมทั้งผู้ติดตาม

เว้นระยะห่าง

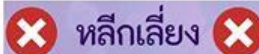

นั่งรอห่างกัน 1-2 เมตร
มีผู้ติดตามไม่เกิน 1 คน

ล้างมือ

ก่อนการสัมผัสบริเวณใบหน้า ดวงตา จมูก ปาก
และหลังการสัมผัสหรือถอดอุปกรณ์ในช่องปาก

การล้าง แคะ แกะ เกา
บริเวณใบหน้า ดวงตา จมูก ปาก

การพูดคุยกันขณะนั่งรอ

บ้วนปากด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อก่อนทำฟัน

แพ้ยาล้างแผล หรือตั้งครรภ์ กรณูณาแจ้ง

ภาคผนวก ส่วนที่ 3
ภาพตัวอย่างคำแนะนำก่อนเข้าทำฟัน

คำแนะนำสำหรับผู้ป่วย ก่อนเข้าทำฟัน

ทันตแพทยสภา เพื่อวิชาชีพ เพื่อประชาชน
www.dentalcouncil.or.th

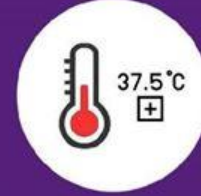
ร่างกายแข็งแรง

สวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา

ล้างมือด้วยเจลก่อนทุกครั้ง

อุณหภูมิร่างกายต่ำกว่า 37.5 °C

ทำความสะอาดก่อนใช้โทรศัพท์

เว้นห่างระยะ: 1-2 เมตร
หลีกเลี่ยงการพูดคุย

ล้างมือก่อนสัมผัสสิ่งใดใน
สถานพยาบาลและหลังประพม์

ใช้แอลกอฮอล์ฟอมนบนกระดานชำระ:
เช็ดจุดสัมผัสพื่อล้างหน้าหลังใช้งาน

ใช้แอลกอฮอล์ฟอมนบนกระดานชำระ:
เช็ดพารองเท้าที่กรก่อน-หลังใช้งาน

เลี่ยงการ แคะ แกะ เกา
สิ่งในช่องปากหรือจมูก

ล้างมือหลัง แคะ แกะ เกา
สิ่งในช่องปากหรือจมูก

ล้างมือหลังสัมผัสพารอง
ถอดอุปกรณ์ในปาก

เบอร์โทรติดต่อแต่ละโรงพยาบาล

รพ.สิงห์บุรี	036522507 ต่อ2601
รพ.อินทร์บุรี	036-581993 ต่อ 230
รพ.บางระจัน	095-3745380
รพ.ค่ายบางระจัน	036-699-357 ต่อ 107
รพ.พรหมบุรี	089-901-8123
รพ.ท่าช้าง	036-597-105 ต่อ 107 / 061-662-6735

2-2-2
รหัสลับ ฟันดี

การดูแลสุขภาพช่องปากของตนเอง
ให้สะอาดสม่ำเสมอแค่ทำตาม
2-2-2 รหัสลับฟันดี
ก็ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ
การป้องกันฟันผุแล้ว

แปรงฟัน
อย่างน้อย
วันละ **2 ครั้ง**
ตอนเช้าและ
ก่อนนอน

นาน
2 นาที
เพื่อแน่ใจว่าฟันสะอาด
และทั่วถึงครบทุกซี่
ด้วยยาสีฟัน
ผสมฟลูออไรด์

งดกินอาหาร
หลังแปรงฟัน
2 ชั่วโมง
เพื่อให้เวลาปากสะอาดนานที่สุด
และลดการเกิดจุลินทรีย์
ในช่องปาก

FLUORIDE

DENTAL FLOSS

ใช้ไหมขัดฟัน อย่างน้อยวันละ **1 ครั้ง** หลังแปรงฟัน
เพิ่มประสิทธิภาพความสะอาดยิ่งขึ้น

กรมอนามัย : สำนักทันตสาธารณสุข